

TET-materiaali yrityksille

Opas yrityksille, joille on tulossa
nuori TET-oppilaaksi.

TET-materiaali: sisällysluettelo

Käytännön asiat

Mikä on TET-harjoittelu ja miten siitä saa mahdollisimman onnistuneen?

Lukujärjestys

Millaisista palasista TET-viikko voi koostua? Sisältää sekä esimerkkilukujärjestyksen, että oppilaan kanssa täytettävän tyhjän pohjan.

Nuoren kohtaaminen

TET-jaksolla tärkeintä on nuoren kohtaaminen - vinkit siinä onnistumiseen.

Työnantajan muistilista

Muistilista sujuvan TET:n takaamiseksi.

Liite 1. TET-sopimus

Mikä on TET-harjoittelu?

TET-harjoittelu, eli työelämään tutustuminen on peruskoulun 8.–9. luokkalaisten opetussuunnitelmaan kuuluva jakso, jonka aikana oppilas tutustuu yrityksen toimintaan ja työelämään.

Millaisia työtehtäviä TET-oppilas voi tehdä?

Nuoren kanssa kannattaa keskustella, millaisia tehtäviä hän toivoisi viikon aikana tehtävän. Luonnollisesti nuorelle ei voi antaa esimerkiksi fyysisesti rasittavia tai vaarallisia työtehtäviä.

Kuinka pitkä TET-jakso on?

TET-jakso kestää yhden tai kaksi viikkoa.

Minkä pituisia TET-harjoittelijan työpäivät ovat?

TET-oppilaan työpäivä kestää enintään 6 h. Näin viikon aikana tunteja voi tulla enintään 30.

Mihin kellonaikaan TET-oppilas voi olla harjoittelussa?

15-vuotiailla työaika voi sijoittua aikavälille 6–22, alle 15-vuotiailla klo 8–20. Suosittelemme työajaksi klo 9–15.

*ks. liite

Millainen sopimus TET-oppilaan kanssa tehdään?

Ennen TET-jaksoa yrityksen edustaja allekirjoittaa oppilaan lähettämän TET-sopimuksen*. TET-jakso on osa koulunkäyntiä, eli oppilas ei ole työsuhhteessa.

Maksetaanko TET-harjoittelusta palkkaa?

TET-jakso on osa koulunkäyntiä, joten sen ajalta ei makseta palkkaa.

Kuka on TET-oppilaasta vastuussa?

Yritys valitsee työntekijän TET-oppilaan vastuuhenkilöksi. Koulu on vakuuttanut oppilaan TET-harjoittelun ajaksi. Hän on itse korvausvelvollinen mikäli rikkoo yrityksen omaisuutta. Mahdollisia ongelmatilanteita varten TET-sopimuksessa on koulun opinto-ohjaajan yhteystiedot.

Mitä jos TET-oppilas sairastuu?

Luonnollisesti oppilas ei tule sairaana työpaikalle, vaan jää kotiin lepäämään. Poissaolopäiviä ei korvata myöhemmin. Sairastumisesta oppilas ilmoittaa välittömästi sekä TET-paikan vastuuhenkilölle että opinto-ohjaajalle.

Rakenna yhdessä nuoren kanssa TET-jaksosta innostava, opettavainen ja tarpeeksi keveä kokonaisuus.

Seuraavalla sivulla on esimerkkilukujärjestys, jota voitte hyödyntää TET-harjoittelua suunnitellessa. Se sisältää mm. seuraavat sisällöt:

Oma projekti: Ohjaa nuorta työstämään viikon mittaan itsenäisesti jotakin alaanne ja nuoren kiinnostuksen kohteisiin liittyvä kokonaisuutta. Käykää viimeisenä päivänä kokonaisuus läpi joko kahdestaan tai muutamalle kollegalle esitellen.

Kollegalimpparit: Pyydä muutamaa kollegaa tapaamaan nuori ja kertomaan omasta työstään ja urapolustaan rennosti limpparin merkeissä.

Päivän purku: Keskustelkaa jokaisen päivän päätteeksi, mitä nuori on päivän aikana oppinut, mikä on ollut mielekäästä ja mikä kenties haastavaa. Keskustelkaa samalla läpi seuraavan päivän suunnitelmat ja toiveet.

	maanantai	tiistai	keskiviikko	torstai	perjantai
9-10	Tervetuloa – tilat, tutustuminen ja yleiset käytänteet	Oman projektin aloittaminen	Työtehtävä	Oma projekti	Työtehtävä
10-11	Toiveet ja lukujärjestys	Kollegialimpparit 1	Työtehtävä	Oma projekti	Kollegialimpparit 2
11-12	<i>Lounas</i>	<i>Lounas</i>	<i>Lounas</i>	<i>Lounas</i>	<i>Lounas</i>
12-13	Yrityksen ja erilaisten työtehtävien esittely	Työtehtävä	Oma projekti	Työtehtävä	Oman projektin esittely
13-14	Viikon työtehtävien läpikäynti ja aloittaminen	Työtehtävä	Oma projekti	Työtehtävä	Päätöskeskustelu: palaute puolin ja toisin
14-15	Purku: päivän tunnelmat ja huomisen suunnitelmat	Purku: päivän tunnelmat ja huomisen suunnitelmat	Purku: päivän tunnelmat ja huomisen suunnitelmat	Purku: päivän tunnelmat ja huomisen suunnitelmat	Päätöskaffet

TET-harjoittelija: _____

Taukoja tarpeen mukaan!

	maanantai	tiistai	keskiviikko	torstai	perjantai
9-10					
10-11					
11-12					
12-13					
13-14					
14-15					

TET-materiaali: vinkit nuoren kohtaamiseen

Usein TET-jakso on nuoren **ensikosketus työelämään**, ja on tärkeää, että nuorelle jää jaksosta hyvä fiilis – sellainen, että **hän on tullut nähdyksi ja hyväksytyksi omana itsenään.**

Seuraavalla dialla on muutamia vinkkejä nuoren kohtaamiseen TET-harjoittelun aikana.

Tutustu, kysy ja keskustele

Työnteko sujuu mukavammin, kun nuori pääsee tutustumaan ”työkavereihinsa”. Ruokailut ja kahvihetket ovat hyviä hetkiä nuoren kanssa keskustelemiseen. Voit esimerkiksi kysellä nuoren koulunkäynnistä, harrastuksista ja TET-jaksosta. Jos mahdollista, on hienoa jos nuori saa viikon aikana tutustua useampaan yrityksen työntekijään.

Innosta, auta ja anna nuoren loistaa!

Työtehtävissä kannustaminen ja auttaminen on tärkeää. Avun pyytäminen voi olla nuorelle hankalaa, joten häneltä kannattaa usein varmistaa, miten työtehtävät sujuvat ja tarvitseeko niissä apua.

Hyvä palaute rohkaisee eteenpäin

Kehuja kannattaa antaa aina kun mahdollista, ja palaute ainoastaan rakentavasti. On hyvä muistaa, että nuori on luultavasti ensi kertaa mukana työelämässä, joten hyvä palaute antaa itsevarmuus-boostin myös tulevaisuuden työelämätilanteisiin.

Ennen TET-harjoittelua:

- Päätä vastuuhenkilö.
- Allekirjoita TET-sopimus.
- Tee alustava aikataulu.
- Pohdi käytännön asiat (työvälineet, ruokailu).
- Tiedota TET-oppilaan saapumisesta sisäisesti ja rohkaise kollegoitasi tutustumaan häneen TET-jakson aikana.
- Laita oppilaalle edellisellä viikolla viesti, ja kerro missä ja mihin aikaan maanantaina tavataan.

TET-viikolla:

- Toivota TET-harjoittelija tervetulleeksi! Mitä useampi kollegasi mukana, sen parempi.
- Katsokaa työvälineet yhdessä kuntoon.
- Sopikaa pelisäännöt (vaitiolovelvollisuus, tauot, puhelimen käyttö, sairastuminen jne).
- Suunnitelkaa TET-viikko oppilaan kanssa.
- Tutustukaa puolin ja toisin.
- Kehu ja kannusta!
- Laadi TET-harjoittelun todistus (tämän saat oppilaalta).
- Järjestä päätöskaffet tai muu pieni yhteinen hetki viimeisenä päivänä.

Liite 1. Esimerkki TET-sopimuksesta

SOPIMUS TET-PAIKASTA 9. Ik

Tutustumislupa	Oppilas _____ saa tutustua työpaikkaamme ____ / ____ / ____ 20____	
Yhteishenkilö koulussa	_____	Puh. _____
Työpaikan nimi ja yhteystiedot	Nimi _____	
	Lähiosoite _____	
	Postinumero _____	Postitoimipaikka _____
	Vastuuhenkilö _____	
	Puh. _____	e-mail _____
Ruokailu	Oppilaalle voidaan järjestää työpaikalla ☐ maksuton ruokailu ☐ maksullinen ruokailu à _____ € /ateria <small>(koulu ei maksa oppilaan ruokailua)</small> ☐ ruokailua ei voida järjestää työpaikalla lainkaan Mikäli ruokailua ei voida järjestää työpaikalla, oppilas käy koululla tai hoitaa ruokailunsa itse. <small>(Sopii opoin kanssa järjestelyistä)</small>	
Ilmoittautuminen	Oppilas ilmoittautuu ensimmäisenä TET-päivänä ____ / ____ klo ____ ☐ työpaikan vastuuhenkilölle ☐ muulla tavalla, miten? _____	
Tehtäviä TET-jaksolle	_____	
Muuta huomioon otettavaa	(Esim. työn tekemistä rajoittavat terveydelliset tekijät, puheetuminen, puhtaus yms.) _____	
Todistus TET-jaksosta ja työsuojelu	Työnantaja tutustuu koululta saatua nuorta työntekijää koskevaan lainsäädäntötiedotteeseen ja antaa oppilaalle todistuksen TET-jakson jälkeen. _____	
Päiväys ja allekirjoitukset	____ / ____ 20____ <div style="display: flex; justify-content: space-between;"> _____ Työnantajan edustaja _____ Oppilas </div> ____ / ____ 20____ <div style="text-align: right;">_____ Huoltaja</div>	